

VOORKEUR VOOR 'DYNAMISCH HANDHAVEN' VAN DE KUSTLIJN

Marc Janssen

Op de presentatiemiddag van het themanummer 'kustbeheer' van het blad *Duin en De Levende Natuur* op 26 september j.l. stond de onlangs gepresenteerde nota 'Kustverdediging na 1990' van Rijkswaterstaat centraal. Besproken werden de vier alternatieven voor het toekomstige beheer van de Nederlandse kust: terugtrekken, selectief handhaven, handhaven en zeewaarts (zie DUIN 89-3). Duidelijk is geworden, dat er vanuit diverse hoeken een grote voorkeur is voor het handhaven van de huidige kustlijn, maar dan wel door flexibel om te gaan met natuurlijke processen als kusterosie, kustaangroei en verstuiwing.

Eerste spreker op deze dag was ir. Tj. de Haan van Rijkswaterstaat. In zijn verhaal maakte hij duidelijk, dat het alternatief om de huidige kustlijn te verlaten en delen van de kuststrook prijs te geven aan de zee weliswaar op korte termijn goedkoop is, maar op lange termijn zeker niet. Hij was er stellig van overtuigd, dat 'goedkoop' op lange termijn 'duurkoop' zou blijken te zijn. Bovendien gaan bij dit alternatief vele waardevolle duingebieden verloren.

Dr. F. van der Meulen, die sprak als bestuurslid van de Stichting Duinbehoud, pleitte voor een meer dynamisch en integraal beheer van de duinen: een beheer waarbij de voorover, het strand, de zeereep en de binnenduinen worden gezien als één organisch geheel en ook als zodanig worden beheerd.

In een boeiend betoog van dr. A.N. van der Zande van het Ministerie van Landbouw en Visserij werd nogmaals duidelijk hoe groot de schade is, die in het verleden is aangebracht in het duingebied. De duinen aan de zeekant zijn in het kader van de

kustverdediging rechtgetrokken en beplant met Helm. Op vele plaatsen lijken zij meer op een steile zanddijk dan op kustduinen. De duinen meer landinwaarts zijn vooral aangetast door hydrologische ingrepen ten behoeve van de waterwinning. Hierdoor zijn natuurlijke, vochtige duinvalleien zeldzaam geworden. In het grensgebied tussen duinen en achterland zijn overal de duinbeekjes verdwenen.

Bij de keuze tussen de vier alternatieven die genoemd worden in de nota 'Kustverdediging na 1990', bleek vanuit het Ministerie van Landbouw en Visserij een duidelijke voorkeur voor het handhaven van de huidige kustlijn. Hierbij stond het ministerie wel een grote flexibiliteit voor ogen met veel ruimte voor natuurontwikkeling. Als voorbeeld werden enkele projecten uit het Natuurbeleidsplan aangehaald. Ten aanzien van één van die projecten, de sluftervorming, maakte de heer van der Zande bekend, dat reeds een eerste verkenning heeft plaats gevonden. Door Bureau Duin en Kust is, in het kader van het opstellen van een beheers- en ontwikkelingsvisie voor de Grote Eenheid Natuurgebied tussen Den Haag en Katwijk, een plan uitgewerkt voor sluftervorming. In het duingebied Berkheide ten zuiden van Katwijk zou via een kleinschalige doorbraak van de zeereep natuurontwikkeling mogelijk zijn.

Ir. W. van der Kleij (Ministerie van Verkeer en Waterstaat) kon zich eveneens goed vinden in het alternatief 'dynamisch handhaven' en beaamde, dat het merendeel van de reacties op de nota 'Kustverdediging na 1990' ook in die richting gingen. Wel waarschuwde hij ervoor om afwijkingen van de huidige kustlijn (door o.a. verstuiwingen of sluftervorming) goed te beargumenteren en te doordenken. Hij gaf aan, dat anders het risico bestaat voor het afglijden van dit beleid tot een beleid van 'laat maar waaien' met alle risico's van dien voor de veiligheid van het achterland en voor de natuur.

Ook Hoogheemraadschap voor natuurontwikkeling

Opmerkelijk was het betoog van dijkgraaf A.P. van den Berge van het Hoogheemraadschap van Delfland. Hoewel het handhaven van een veilige waterkering voor het Hoogheemraadschap (begrijpelijkwijls) het uitgangspunt is bij kustbeheer, bleek toch meer speelruimte aanwezig voor natuurontwikkeling in de kuststrook dan voorheen voor mogelijk werd gehouden. Dijkgraaf van den Berge maakte duidelijk, dat zo weinig mogelijk ingrijpen in de aanwezige dynamiek (zoals verstuiwing, kustafslag en kustaangroei) de voorkeur verdient. Daarbij wordt, althans in Delfland, aan de verplichting om de duinen stuifvrij te houden niet meer zo stringent de hand gehouden als vroeger en is er meer ruimte voor een dynamisch beheer.

Overhandiging van het themanummer 'Kustbeheer' door Albert Salman (Stichting Duinbehoud) aan dr. A.N. van der Zande (Ministerie van Landbouw en Visserij) (foto: Marc Janssen).